

WPROWADZENIE

W miejsce zlikwidowanej w 1996 roku Komisji Maryjnej Episkopatu Polski, trzy lata później biskupi polscy, podczas 298. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się w dniach 10-11 marca 1999 roku w Warszawie, powołali do istnienia Polskie Towarzystwo Mariologiczne (PTM), zatwierdzając jego Statut. W siedzibie Towarzystwa, którym jest nadal Wyższe Seminarium Duchowne w Częstochowie przy ul. Św. Barbary 41, dnia 21 kwietnia 1999 roku odbyło się zebranie założycielskie. Podczas jego obrad 35 osób, a wśród nich teologowie, duszpasterze i zaangażowane w kult Matki Bożej osoby konsekrowane oraz świeckie, zadeklarowało swoje przystąpienie do Towarzystwa. Po ukonstytuowaniu się kworum, przystąpiono do wyboru pierwszego Zarządu.

Towarzystwo niezwłocznie rozpoczęło swoją aktywność, której Statut w art. 7 wyznacza trzy główne cele: działalność naukowa na rzecz rozwoju mariologii, popularyzacja wiedzy mariologicznej oraz działalność na rzecz należytego kształtowania duchowości i kultu maryjnego. Te cele statutowe PTM ma osiągać poprzez organizowanie kongresów i sympozjów krajowych oraz międzynarodowych, organizowanie spotkań studyjnych i formacyjnych, a także działalność wydawniczą (art. 8).

Z perspektywy dwudziestu lat należy stwierdzić, że wszystkie te cele były i są wciąż realizowane. Świadczy o tym choćby fakt, że zwołano 23 ogólnopolskie sesje naukowe z udziałem gości zagranicznych, wydano drukiem w ramach własnej serii, zatytułowanej „Biblioteka Mariologiczna”, 23 tomy o łącznej objętości ponad 5000 stron, zawierających w sumie 406 artykułów, napisanych przez 180 (w tym 9 zagranicznych), w ogromnej większości członków PTM. Ponadto Towarzystwo współorganizowało lub patronowało zwołaniu kilku innych sesji naukowych w różnych ośrodkach akademickich w Polsce (np. na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie) lub sanktuariach maryjnych (np. w Dąbrowie Górniczej, Gietrzwałdzie czy Myślenicach).

Od początku Towarzystwo ściśle współpracuje z Papieską Międzynarodową Akademią Maryjną, czego owocem – oprócz wydanego przez Libreria Editrice Vaticana zbioru studiów polskich mariologów pt. *La Vergine Maria nel magistero di Giovanni Paolo II* (Città del Vaticano 2007) – był liczny i czynny udział członków PTM w pięciu Międzynarodowych Kongresach Mariologiczno-Maryjnych, odbywających się co cztery lata.

Polskie Towarzystwo Mariologiczne, w trosce o promowanie zdrowej pobożności maryjnej, w ostatnich latach ściśle współpracuje z kilkoma organami Konferencji Episkopatu Polski: Komisją Maryjną, Komisją Duszpasterstwa Ogólnego w ramach corocznych przygotowań ogólnopolskiego programu duszpasterskiego,

jak również z Zespołem do spraw Sanktuariów, proponując w ramach swoich dorocznych spotkań specjalny program dla kustoszów.

Wymienione powyżej najważniejsze osiągnięcia PTM były możliwe dzięki zaangażowaniu jego członków, których liczba w ciągu dwudziestolecia istnienia wzrosła do 156 osób (stan na dzień 30 czerwca 2020 r.). W tym czasie zmarło 23 członków. W obecnym jego składzie osobowym jest 52 profesorów i doktorów habilitowanych oraz 49 doktorów. Wielu z nich posiada specjalistyczne studia w zakresie mariologii, odbyte w kraju lub zagranicą. Oprócz 7 arcybiskupów i biskupów, 68 księży diecezjalnych i 41 zakonnych, do PTM należy 6 siostr zakonnych i 34 świeckich (23 kobiet i 11 mężczyzn).

Wprawdzie statystyki dają zewnętrzny i wymierny obraz działalności Towarzystwa, jednak ważniejsza jest jej strona merytoryczna, czego odzwierciedleniem jest między innymi dorobek naukowy (zob. Aneks 4). Namysłowi nad tym, w jakim kierunku podąża mariologia w Polsce, jaki jest kształt polskiej maryjności oraz w jakim stopniu te dwie płaszczyzny działalności PTM są współzależne, miało służyć zwołane w siedzibie Towarzystwa w dniach 12-13 września 2019 roku ogólnopolskie sympozjum z okazji jego dwudziestolecia nt. „Maryjność w Kościele i mariologia w teologii”. Gościem specjalnym był przewodniczący Papieskiej Międzynarodowej Akademii Maryjnej o. Stefano Cecchin OFM, który wziął udział także w posiedzeniu Zarządu PTM. Otwarcia obrad dokonał Metropolita Częstochowski abp Wacław Depo, przewodniczący Komisji Maryjnej KEP, który przewodniczył dziękczynnej liturgii w Kaplicy Jasnogórskiej. Swą obecnością zaszczylił zebranych arcybiskup-senior Stanisław Nowak, który jako świadek rodzącego się przed dwudziestu laty Polskiego Towarzystwa Mariologicznego, podzielił się swoimi wspomnieniami. Obradom towarzyszyła przygotowana na tę okazję wystawa około sześćdziesięciu obrazów pt. „Oblicza Matki”. Jej autorką była p. Małgorzata Chmielewska z Radomia, prowadząca pracownię artystyczną „Prakseda Collection”.

Pełną treść niemal wszystkich wystąpień zawiera niniejszy tom „Biblioteki Mariologicznej”, uzupełniony o znowelizowany Statut Polskiego Towarzystwa Mariologicznego, oraz – za zgodą abp. Wacława Depo – *Maryjne vademecum duszpasterza*, wydane przez Komisję Maryjną KEP w 2019 roku.

Lublin, Narodzenie NMP 2020.

Ks. prof. dr hab. Marek Chmielewski
Przewodniczący
Polskiego Towarzystwa Mariologicznego